

อิทธิพลของอายุต่อพฤติกรรมการตัดสินใจท่องเที่ยวแบบสะพายเป้ และการรับรู้ข้อจำกัดในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวแบบสะพายเป้หญิงไทย

Effects of Age on Backpacking Travel Behavior and Perceived Travel Constraints of Thai Female Backpackers

ฐิติวรรณ สีผึ้ง

Thitiwan Seephueng

สาขาจิตวิทยาสังคม คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย

Social Psychology, Faculty of Psychology, Chulalongkorn University, Bangkok, Thailand

Email: thitiwan.see@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอิทธิพลช่วงอายุนักท่องเที่ยวแบบสะพายเป้หญิงไทยต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวแบบสะพายเป้ และการรับรู้ข้อจำกัดในการท่องเที่ยวแบบสะพายเป้ โดยมีสมมติฐานว่าอายุของนักท่องเที่ยวแบบสะพายเป้ที่ต่างกัน จะทำให้มีพฤติกรรมการท่องเที่ยวแบบสะพายเป้ และการรับรู้ข้อจำกัดในการท่องเที่ยวแบบสะพายเป้ที่ต่างกัน โดยการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) ซึ่งใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูล แบบสอบถามที่ใช้ประกอบไปด้วย 1. แบบสอบถามด้านประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม 2. มาตรวัดพฤติกรรมการท่องเที่ยวแบบสะพายเป้ และ 3. มาตรวัดการรับรู้ข้อจำกัดในการท่องเที่ยว ในการศึกษาครั้งนี้มีกลุ่มตัวอย่างคือนักท่องเที่ยวแบบสะพายเป้หญิง ชาวไทย จำนวน 278 คน และใช้การวิเคราะห์เชิงแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ในการวิเคราะห์ความแตกต่างของการรับรู้ข้อจำกัดในการท่องเที่ยวแบบสะพายเป้ทั้งสามด้าน (ด้านสุขภาพ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และด้านภาระต่าง ๆ) และพฤติกรรมการท่องเที่ยวแบบสะพายเป้ ระหว่างนักท่องเที่ยวหญิงในช่วงอายุวัยรุ่น วัยผู้ใหญ่ และวัยสูงอายุ ผลพบว่าช่วงวัยที่ต่างกันของนักท่องเที่ยวแบบสะพายเป้หญิงชาวไทยไม่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวแบบสะพายเป้ และการรับรู้ข้อจำกัดทั้งสามด้านในการท่องเที่ยวแบบสะพายเป้ (ด้านสุขภาพ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และด้านภาระต่าง ๆ) ที่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่านักท่องเที่ยวแบบสะพายเป้หญิงไทยในทุกช่วงอายุมีพฤติกรรมการท่องเที่ยวแบบสะพายเป้ และการรับรู้ข้อจำกัดในการท่องเที่ยวที่คล้ายคลึงกัน

คำสำคัญ: นักท่องเที่ยวแบบสะพายเป้ พฤติกรรมการท่องเที่ยว การรับรู้ข้อจำกัดในการท่องเที่ยว

Abstract

The objective of this research is to test the effects of age of Thai female backpackers on their backpacking travel behavior and perceived travel constraints. It is hypothesized that different age groups of Thai female backpackers would differ in backpacking travel behavior and the level of perceived travel constraints. This study is a quantitative study using a set of questionnaires to collect data, including demographic questions, backpacking travel behavior scale, and perceived travel constraints scale. Using One-way ANOVA analysis, the data from 278 Thai female backpacker participants were analyzed. The result showed different age groups of Thai female backpackers (teenager, adult, and the elderly) did not significantly differ in backpacking travel behavior as well as the level of perceived travel constraints which suggested that Thai female backpackers, whether young or old, had a similar pattern of backpacking travel behavior and perceived an approximate level of travel constraints.

Keywords: Backpacker, Travel Behavior, Perceived Travel Constraint

1. บทนำ

ในปัจจุบัน นอกจากการท่องเที่ยวจะเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งที่จะช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจ และช่วยในการพัฒนาประเทศในภาพรวมแล้ว การท่องเที่ยวยังส่งผลดีต่อตัวบุคคลที่ได้ออกเดินทางท่องเที่ยว ไม่ว่าจะทำให้เกิดความเพลิดเพลิน ได้พักผ่อนหย่อนใจ หรือทำให้เกิดการพัฒนาตนเอง ส่งผลให้นักท่องเที่ยวมีสุขภาพจิตที่ดีขึ้น มีความพึงพอใจในชีวิตเพิ่มขึ้น และมีสุขภาพที่ดีขึ้นได้ (Pols & Kroon, 2007; Sirgy, Kruger, Lee, & Yu, 2011; Toda et al., 2004) และการศึกษาถึงพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวยังได้รับความสนใจในกลุ่มนักวิชาการในวงกว้างมากขึ้น เพื่อให้ทราบถึงแรงจูงใจและความต้องการของนักท่องเที่ยว อันจะนำไปสู่แนวทางในการพัฒนาสินค้าและบริการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวให้สอดคล้องและตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยว และส่งผลต่อให้ธุรกิจด้านการท่องเที่ยวเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีความความก้าวหน้าไปมากขึ้น

การท่องเที่ยวแบบสะพายเป้ (Backpacking) เป็นรูปแบบของการท่องเที่ยวที่กำลังได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวรุ่นใหม่ และได้มีการศึกษาถึงประโยชน์ที่นักท่องเที่ยวแบบสะพายเป้สามารถรับรู้ได้หลังจากได้เดินทางท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเพิ่มทักษะความสามารถที่เพิ่มขึ้น (Pearce, Murphy, & Brymer 2009) มีการจัดการกับอารมณ์ของตนเองได้ดีมากขึ้น หรือมีมุมมองต่อโลกและคนรอบข้างที่เปลี่ยนไป (Chen, Bao, & Huang, 2014; Chen & Huang, 2017) ประเทศไทยเป็นหนึ่งใน 18 ประเทศที่ได้รับการเลือกจาก Hostelworld.com ให้เป็นประเทศที่ดีที่สุดสำหรับการท่องเที่ยวแบบสะพายเป้ในปี 2018 จึงทำให้ประเทศไทยเป็นแหล่งรวมนักท่องเที่ยวแบบสะพายเป้จากทั่วทุกมุมโลก แต่อย่างไรก็ตามหากพิจารณาจากกลุ่มนักท่องเที่ยวแบบสะพายเป้ที่ท่องเที่ยวในประเทศไทยแล้ว กลุ่มนักท่องเที่ยวแบบสะพายเป้ที่เป็นคนไทยนั้นยังคงมีจำนวนที่น้อยกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับนักท่องเที่ยวแบบสะพายเป้ชาวต่างชาติ และนอกจากนั้นจะเห็นว่าจำนวนนักท่องเที่ยวแบบสะพายเป้จะถูกพบเห็นเป็นคนไทยได้น้อยมาก ซึ่งอาจมีสาเหตุเนื่องมาจากเหตุผล อาทิ วัฒนธรรมการท่องเที่ยวของคนไทย ที่ให้ความสำคัญกับการพักผ่อนที่สะดวกสบาย แตกต่างจากรูปแบบการท่องเที่ยวแบบสะพายเป้ หรือจากความกลัวในเรื่องความปลอดภัยจากการท่องเที่ยว ความต้องการเพื่อน

ร่วมทางที่สามารถไวใจได้ หรือในเรื่องงบประมาณที่ใช้ในการท่องเที่ยว เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตามภาพนักท่องเที่ยวหญิง โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวแบบสะพายเป้หญิงไทยนั้น สามารถพบเห็นได้มากขึ้น และเป็นที่ยอมรับของสังคมมากขึ้น ประกอบกับในประเทศไทยเองก็มียุคท่องเที่ยวแบบสะพายเป้หญิงรุ่นใหม่เพิ่มมากขึ้น อีกทั้งมีบุคคลที่ช่วยสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้หญิงกล้าออกมาเดินทางโดยใช้สื่อออนไลน์ (Online blog) เช่น I Roam Alone โดยมีมณฑล กสานติกุล (www.iroamalone.com) เป็นต้น และเมื่อปีที่ผ่านมา การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ได้จัดทำโครงการ “Women’s Journey Thailand” ขึ้นเพื่อเป็นการดึงดูด และกระตุ้นนักท่องเที่ยวหญิงจากทั้งในและต่างประเทศให้ตัดสินใจออกท่องเที่ยวกันมากขึ้น ส่งผลให้จำนวนนักท่องเที่ยวหญิงมีจำนวนเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

เนื่องจากการท่องเที่ยวแบบสะพายเป้จัดเป็นหนึ่งในรูปแบบของการท่องเที่ยวเชิงผจญภัย ซึ่งอาจทำให้เกิดข้อจำกัดกับผู้หญิงที่มีความสนใจอยากท่องเที่ยวในรูปแบบนี้ และอายุอาจเป็นปัจจัยอันดับต้น ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับตัดสินใจออกเดินทางท่องเที่ยวแบบสะพายเป้ และการรับรู้ข้อจำกัดในการท่องเที่ยวแบบสะพายเป้ การศึกษาครั้งนี้จึงมุ่งเน้นถึงความเชื่อมโยงของช่วงอายุที่ต่างกันของนักท่องเที่ยวแบบสะพายเป้หญิงชาวไทย ต่อพฤติกรรมความถี่ในการท่องเที่ยวแบบสะพายเป้ รวมไปถึงต่อการรับรู้ข้อจำกัดในด้านต่าง ๆ ที่น่าจะมีความแตกต่างกันไปในแต่ละช่วงอายุ โดยมีสมมติฐานว่าอายุของนักท่องเที่ยวแบบสะพายเป้ที่ต่างกัน จะทำให้มีพฤติกรรมการท่องเที่ยวแบบสะพายเป้ และการรับรู้ข้อจำกัดในการท่องเที่ยวแบบสะพายเป้ที่ต่างกัน ในการศึกษาครั้งนี้สำรวจ โดยให้นักท่องเที่ยวกรอกแบบสอบถาม ข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่อการนำไปพัฒนาการท่องเที่ยวแบบสะพายเป้ของผู้หญิงไทยต่อไปได้ในอนาคต

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาถึงอิทธิพลช่วงอายุของนักท่องเที่ยวหญิงไทยที่ชื่นชอบการท่องเที่ยวแบบสะพายเป้ต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวแบบสะพายเป้
2. เพื่อศึกษาถึงอิทธิพลช่วงอายุของนักท่องเที่ยวหญิงไทยที่ชื่นชอบการท่องเที่ยวแบบสะพายเป้ต่อการรับรู้ข้อจำกัดในการท่องเที่ยวแบบสะพายเป้
3. เพื่อนำข้อมูลที่ได้เผยแพร่เป็นแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบสะพายเป้ต่อไป

3. อุปกรณ์และวิธีการดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ประชากรในงานวิจัยนี้ คือ นักท่องเที่ยวแบบสะพายเป้เพศหญิงชาวไทยจำนวน 278 คน โดยคำนวณจากอัตราส่วนเพศของคนไทย คือ เพศชาย 49 เปอร์เซ็นต์ เพศหญิง 51 เปอร์เซ็นต์ จากจำนวนประชากร 66,188,503 คน (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2560) และจากจำนวนนักท่องเที่ยวไทยที่ชวยภายในประเทศไทย จำนวน 22,297,642 คน (กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2561) โดยตั้งสมมติฐานว่าทั้งสองเพศมีอัตราการท่องเที่ยวเท่ากัน พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยเป็นเพศหญิงจำนวน 11,371,794 คน และเนื่องจากยังไม่มีเก็บข้อมูลจำนวนนักท่องเที่ยวแบบแยกประเภทของการท่องเที่ยว จึงได้มีการประมาณตัวเลขจากข้อมูลการสำรวจจาก Facebook page “Backpacker หาเพื่อนเที่ยวในและต่างประเทศ” ประกอบกับการสำรวจด้วยการสอบถามผู้ประกอบการ Hostel

จากข้อมูลการสำรวจดังกล่าวประเมินว่ามีนักท่องเที่ยวแบบสะพายเป้หญิงเป็น 1 เปอร์เซ็นต์ ของนักท่องเที่ยวหญิงไทยทั้งหมด ซึ่งนำมาคำนวณได้จำนวนนักท่องเที่ยวแบบสะพายเป้หญิงไทยทั้งหมด 113,717 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยนี้คือ นักท่องเที่ยวแบบสะพายเป้หญิงไทย ที่เป็นสมาชิก Facebook page “Backpacker หาเพื่อนเที่ยวในและต่างประเทศ” จำนวน 278 คน ซึ่งได้มาจากการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Taro Yamane (1973) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

เมื่อ	n	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
	N	แทน	ขนาดประชากร คือ 113,717 คน
	e	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อนของการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง สำหรับงานวิจัยนี้ ยอมรับให้เกิดความคลาดเคลื่อนได้ 6%

แทนค่า

$$n = \frac{113,717}{1+(113,717)(0.06)^2} = 278 \text{ คน}$$

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้ ประกอบไปด้วย

3.2.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ อาชีพ และสถานภาพสมรส

3.2.2 มาตรการวัดพฤติกรรมนักท่องเที่ยวแบบสะพายเป้ ในงานวิจัยนี้ถามถึงความถี่ในการท่องเที่ยวแบบสะพายเป้ของผู้ตอบแบบสอบถามในช่วงระยะเวลา 12 เดือนที่ผ่านมา ตัวอย่างคำถาม เช่น ท่านเดินออกเดินทางท่องเที่ยวแบบสะพายเป้ (backpacking) เป็นจำนวนเท่าใดในระยะเวลา 12 เดือนที่ผ่านมา เป็นต้น มาตรการนี้มีข้อคำถามทั้งหมด 3 ข้อ โดยให้ผู้ตอบประเมินตนเองบนมาตราประมาณค่าแบบลิเคิร์ต 5 ช่วง ตั้งแต่ 1 คือ ไม่เคยเลย ถึง 5 คือ มากกว่า 6 ครั้ง การคิดคะแนนคือ หากผู้ตอบได้คะแนนจากการตอบมาตรมากเท่าใด แสดงว่ามีพฤติกรรมนักท่องเที่ยวแบบสะพายเป้มากเท่านั้น

3.2.3 มาตรการรับรู้ข้อจำกัดในการท่องเที่ยว โดยข้อจำกัดในการท่องเที่ยว หมายถึง ปัจจัยใดก็ตามที่ส่งผลกระทบต่อในการขยับยั้ง หรือเป็นอุปสรรคต่อการตัดสินใจท่องเที่ยวแบบสะพายเป้ ซึ่งมีทั้งหมดสามด้านย่อยคือ ข้อจำกัดด้านสุขภาพ (จำนวน 3 ข้อ) ข้อจำกัดด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (จำนวน 2 ข้อ) และข้อจำกัดด้านภาระต่าง ๆ (จำนวน 4 ข้อ) ผู้ตอบประเมินตนเองบนมาตราประมาณค่าแบบลิเคิร์ต 5 ช่วง ว่าตนมองข้อจำกัดแต่ละข้อว่ามีความสำคัญในการตัดสินใจท่องเที่ยวแบบสะพายเป้มากน้อยเพียงใด ตั้งแต่ 1 คือ ไม่มีความสำคัญเลย ถึง 5 คือ สำคัญมากที่สุด การคิดคะแนนการรับรู้ข้อจำกัดในการท่องเที่ยว คือหากผู้ตอบมีคะแนนจากการตอบมาตรนี้มากเท่าใด จะแสดงว่ามีระดับการรับรู้ข้อจำกัดในการท่องเที่ยวแบบสะพายเป้มากเท่านั้น

3.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษานี้ได้เก็บข้อมูลโดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) คือเก็บข้อมูลจากสมาชิกของ Facebook page “Backpacker หาเพื่อนเที่ยวในและต่างประเทศ” โดยใช้แบบสอบถามออนไลน์ (Online survey) ซึ่งได้ขอความอนุเคราะห์ผู้ดูแล Facebook page “Backpacker หาเพื่อนเที่ยวในและต่างประเทศ” ในการช่วยโพสต์ (post) แบบสอบถามในการวิจัยลงในหน้าแรกของเพจ และประชาสัมพันธ์เชิญชวนสมาชิกนักท่องเที่ยวแบบสะพายเป้หญิงมาเข้าร่วมการวิจัยนี้

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยนี้ ได้ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistic) ในการอธิบายลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง และการวิเคราะห์เชิงแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ในการวิเคราะห์ความแตกต่างของการรับรู้ข้อจำกัดในการท่องเที่ยวแบบสะพายเป้ทั้งสามด้าน (ด้านสุขภาพ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และด้านภาระต่าง ๆ) และพฤติกรรมนักท่องเที่ยวแบบสะพายเป้ ระหว่างนักท่องเที่ยวหญิงในช่วงอายุวัยรุ่น วัยผู้ใหญ่ และวัยสูงอายุ

4. ผลการวิจัย

4.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ลักษณะของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้ ซึ่งมีจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 278 คน โดยอายุของกลุ่มตัวอย่างมีอายุตั้งแต่ 18 ปี จนถึง 50 ปีขึ้นไป ซึ่งสามารถแบ่งได้ออกเป็นสามกลุ่ม ได้แก่ วัยรุ่น (18-24 ปี) วัยผู้ใหญ่หรือวัยทำงาน (25-50 ปี) และวัยสูงอายุ (50 ปีขึ้นไป) โดยกลุ่มตัวอย่างมีอายุอยู่ในช่วงวัยผู้ใหญ่หรือวัยทำงาน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 74.1 รองลงมาคือช่วงวัยรุ่น และวัยสูงอายุ โดยคิดเป็นร้อยละ 21.2 และ 4.7 ตามลำดับ และสถานภาพสมรสของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มากกว่ากึ่งหนึ่งมีสถานภาพ โสด คิดเป็นร้อยละ 83.1 อีกทั้งยังพบว่ากลุ่มตัวอย่างประกอบอาชีพเป็นพนักงานเอกชนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 44.2 และรองลงมาคืออาชีพอิสระ/รับจ้างทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 19.8 ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างแสดงเป็นจำนวนและร้อยละ (n=278)

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
ช่วงอายุ		
วัยรุ่น (18-24 ปี)	59	21.2
วัยผู้ใหญ่หรือวัยทำงาน (25-50 ปี)	206	74.1
วัยสูงอายุ (50 ปีขึ้นไป)	13	4.7
รวม	278	100
สถานภาพสมรส		
โสด	231	83.1
สมรส	30	10.8
หย่าร้าง / แยกกันอยู่	27	6.2
รวม	278	100
อาชีพ		
นักเรียน/นักศึกษา	38	13.7
พนักงานเอกชน	123	44.2
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	40	14.4
อาชีพอิสระ/รับจ้างทั่วไป	55	19.8
อื่น ๆ	22	7.9
รวม	278	100

4.2 ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวแบบสะพายเป้ของกลุ่มนักท่องเที่ยวแบบสะพายเป้หญิงไทย ในช่วงอายุต่างกัน

ผลการวิเคราะห์ One-way ANOVA ปรากฏว่า ค่าสถิติทดสอบ $F(2,275) = 0.824, p = 0.440$ แสดงว่าช่วงอายุที่แตกต่างกันของนักท่องเที่ยวแบบสะพายเป้หญิงไทยไม่ได้ทำให้พฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวแบบสะพายเป้มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ ไม่ว่าจะนักท่องเที่ยวแบบสะพายเป้หญิงไทยจะมีอายุเท่าใด ก็มีค่าเฉลี่ยพฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยวแบบสะพายเป้ที่ใกล้เคียงไม่แตกต่างกัน ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของพฤติกรรมกรท่งเที่ยวแบบสะพายเป้ ของกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีอายุต่างกัน

ตัวแปร	ช่วงอายุ	n	M	S.D.	F	p	F-test
พฤติกรรมกรท่งเที่ยวแบบสะพายเป้	วัยรุ่น	59	4.23	0.858	0.824	0.440	ns
	วัยผู้ใหญ่ หรือ วัยทำงาน	206	4.14	0.823			
	วัยสูงอายุ	13	4.41	0.747			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.3 ผลการวิเคราะห์การรับรู้ของจำกัดในการท่องเที่ยวของกลุ่มนักท่องเที่ยวแบบสะพายเป้หญิงไทยในช่วงอายุต่างกัน

ผลการวิเคราะห์ปรากฏค่าสถิติทดสอบ One-way ANOVA ในข้อจำกัดด้านสุขภาพ ($F(2,275) = 0.314, p = 0.440$) แสดงให้เห็นว่านักท่องเที่ยวแบบสะพายเป้ในช่วงอายุที่ต่างกัน มีการรับรู้ข้อจำกัดด้านสุขภาพที่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เช่นเดียวกับด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ($F(2,275) = 0.501, p = 0.606$) และด้านภาระต่าง ๆ ($F(2,275) = 1.737, p = 0.178$) หมายความว่า ไม่ว่านักท่องเที่ยวแบบสะพายเป้หญิงไทยจะมีอายุอยู่ในช่วงใดก็ตาม ต่างมีระดับการรับรู้ข้อจำกัดในการท่องเที่ยวทั้งสามด้านที่ไม่แตกต่างกัน ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการรับรู้ข้อจำกัดในการท่องเที่ยว ของกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีอายุต่างกัน

ตัวแปร	ช่วงอายุ	n	M	S.D.	F	p	F-test
ข้อจำกัดด้านสุขภาพ	วัยรุ่น	59	4.17	0.715	0.314	0.731	ns
	วัยผู้ใหญ่หรือวัยทำงาน	206	4.22	0.698			
	วัยสูงอายุ	13	4.33	0.707			
ข้อจำกัดด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล	วัยรุ่น	59	3.98	0.856	0.501	0.606	ns
	วัยผู้ใหญ่หรือวัยทำงาน	206	4.06	0.833			
	วัยสูงอายุ	13	4.23	0.725			
ข้อจำกัดด้านภาระต่าง ๆ	วัยรุ่น	59	3.87	0.832	1.737	0.178	ns
	วัยผู้ใหญ่หรือวัยทำงาน	206	4.07	0.740			
	วัยสูงอายุ	13	4.13	0.839			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. การอภิปรายผล

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงอิทธิพลของอายุของนักท่องเที่ยวแบบสะพายเป้หญิงชาวไทย ต่อพฤติกรรมกรท่งเที่ยวแบบสะพายเป้ และการรับรู้ข้อจำกัดในการท่องเที่ยวแบบสะพายเป้ ว่านักท่องเที่ยวในช่วงอายุที่ต่างกันออกไปนั้นจะมีการตัดสินใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวแบบสะพายเป้ที่ต่างกันหรือไม่ โดยจากการวิเคราะห์ข้อมูลได้ผลดังนี้

การศึกษาพบว่าช่วงอายุที่แตกต่างกัน ในช่วงวัยรุ่น (18-24 ปี) ช่วงวัยผู้ใหญ่หรือวัยทำงาน (25-50 ปี) และช่วงวัยสูงอายุ (50 ปีขึ้นไป) ไม่ได้ส่งผลทำให้พฤติกรรมการท่องเที่ยวแบบสะพายเป้แตกต่างกันแต่อย่างใด และผลยังเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับการรับรู้ข้อจำกัดในการท่องเที่ยวแบบสะพายเป้ทั้งสามด้าน ได้แก่ ด้านสุขภาพ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และด้านภาระต่าง ๆ ซึ่งผลไม่เป็นไปตามสมมติฐาน แสดงให้เห็นว่านักท่องเที่ยวแบบสะพายเป้หญิงไทยในช่วงอายุที่แตกต่างกันนั้น มีพฤติกรรมการท่องเที่ยวแบบสะพายเป้ที่คล้ายคลึงกัน คือออกท่องเที่ยวแบบสะพายเป้บ่อยครั้งพอ ๆ กัน กล่าวได้ว่าอายุไม่ใช่ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออกเดินทางแบบสะพายเป้ของนักท่องเที่ยวหญิงไทย อีกทั้งนักท่องเที่ยวแบบสะพายเป้ในแต่ละช่วงอายุ ไม่ว่าจะอายุมากหรือน้อย ต่างก็มีการรับรู้ข้อจำกัดในการท่องเที่ยวแบบสะพายเป้ในระดับที่ใกล้เคียงกัน ดังนั้นอายุจึงไม่ใช่ปัจจัยที่ส่งผลต่อการรับรู้ข้อจำกัดในการท่องเที่ยวแบบสะพายเป้ของนักท่องเที่ยวหญิงไทย

ผลจากงานวิจัยนี้เป็นที่น่าสังเกต เนื่องจากในงานวิจัยเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในจังหวัดภูเก็ตนั้นพบผลที่แตกต่างไป คือ พบว่าอายุที่แตกต่างกันมีผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยพบว่านักท่องเที่ยววัยรุ่นจะมีพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ต่ำกว่าช่วงวัยอื่น (พีรภานต์ ศิริรักษ์ และ ณิชกุล กุณิสร์, 2554) ซึ่งได้ผลเช่นเดียวกับงานวิจัยของศรีประภา ชัยวรวัฒน์ (2545) ที่ได้ศึกษาในกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศเกี่ยวกับการดำน้ำชมปะการัง นอกจากนี้ผลจากงานวิจัยนี้ยังไม่สอดคล้องกับผลจากการศึกษาของ Nyaupane และ Anderick (2007) ที่พบว่าช่วงอายุที่ต่างกันของกลุ่มนักท่องเที่ยวในรัฐ Arizona ประเทศสหรัฐอเมริกา มีความแตกต่างในการรับรู้ข้อจำกัดในการท่องเที่ยว โดยพบว่านักท่องเที่ยววัยรุ่น และวัยสูงอายุมีการรับรู้ข้อจำกัดด้านภาระต่าง ๆ มากกว่าวัยผู้ใหญ่หรือวัยทำงาน เพราะเป็นวัยที่ภาระเกี่ยวกับการเงินมีความสำคัญ

6. บทสรุป

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอิทธิพลของช่วงอายุของนักท่องเที่ยวหญิงไทยที่ชื่นชอบการท่องเที่ยวแบบสะพายเป้ต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวแบบสะพายเป้ และเพื่อศึกษาถึงอิทธิพลช่วงอายุของนักท่องเที่ยวหญิงไทยที่ชื่นชอบการท่องเที่ยวแบบสะพายเป้ต่อการรับรู้ข้อจำกัดในการท่องเที่ยวแบบสะพายเป้ โดยมีสมมติฐานว่าอายุของนักท่องเที่ยวแบบสะพายเป้ที่ต่างกัน จะทำให้มีพฤติกรรมการท่องเที่ยวแบบสะพายเป้ และการรับรู้ข้อจำกัดในการท่องเที่ยวแบบสะพายเป้ที่ต่างกัน การวิจัยนี้มีกลุ่มตัวอย่างคือนักท่องเที่ยวแบบสะพายเป้หญิงไทยใน Facebook page “Backpacker หาเพื่อนเที่ยวในและต่างประเทศ” จำนวน 278 คน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามออนไลน์ (Online survey)

ผลการวิจัยพบว่าไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ กล่าวคือ ช่วงวัยที่ต่างกันของนักท่องเที่ยวแบบสะพายเป้หญิงชาวไทย (วัยรุ่น วัยผู้ใหญ่หรือวัยทำงาน และวัยสูงอายุ) ไม่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวแบบสะพายเป้ และการรับรู้ข้อจำกัดทั้งสามด้านในการท่องเที่ยวแบบสะพายเป้ (ด้านสุขภาพ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และด้านภาระต่าง ๆ) ที่ต่างกัน หมายความว่านักท่องเที่ยวแบบสะพายเป้หญิงไทยในทุกช่วงอายุมีพฤติกรรมการท่องเที่ยวแบบสะพายเป้ และการรับรู้ข้อจำกัดในการท่องเที่ยวที่คล้ายคลึงกัน

ข้อเสนอแนะจากงานวิจัยครั้งนี้คือ 1) การวัดพฤติกรรมการท่องเที่ยวแบบสะพายเป้ในงานวิจัยนี้ วัดเพียงความถี่ในการท่องเที่ยวแบบสะพายเป้ ซึ่งอาจยังไม่ครอบคลุมพฤติกรรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเท่าที่ควร ดังนั้นงานวิจัย

ในอนาคตอาจเพิ่มตัวแปรเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวแบบสะพายเป้ เช่น ระยะเวลาที่ใช้ในการท่องเที่ยวแบบสะพายเป้ (จำนวนวันต่อครั้ง) หรืองบประมาณที่ใช้ในการท่องเที่ยวแบบสะพายเป้ เป็นต้น 2) จากผลการวิเคราะห์พบว่า นักท่องเที่ยวแบบสะพายเป้หญิงไทย ไม่ว่าจะในช่วงอายุใดมีระดับการรับรู้ข้อจำกัดในการท่องเที่ยวแบบสะพายเป้เฉลี่ยค่อนข้างสูงในทุกด้าน ดังนั้นในการส่งเสริมให้การท่องเที่ยวแบบสะพายเป้เป็นที่นิยมในกลุ่มนักท่องเที่ยวหญิงไทยมากขึ้น เพื่อตอบรับกับจำนวนที่พักและสถานที่ท่องเที่ยวจำนวนมากในประเทศไทยที่เอื้อต่อการท่องเที่ยวในรูปแบบนี้ ผู้ประกอบกิจการท่องเที่ยวควรมีการจัดการหรือออกแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวแบบสะพายเป้ที่สามารถตอบโต้ความต้องการ และลดข้อจำกัดที่นักท่องเที่ยวสามารถรับรู้ได้ เช่น จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวแบบสะพายเป้สำหรับผู้เริ่มต้น ไม่ต้องใช้กำลังมากนัก เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวที่อาจมีข้อจำกัดในด้านร่างกาย เป็นต้น

7. กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยชิ้นนี้สำเร็จไปได้ด้วยดีด้วยความกรุณาจากอาจารย์ที่ปรึกษา ดร.หยกฟ้า อิศรานนท์ ผู้คอยให้คำปรึกษา คำแนะนำ ข้อเสนอแนะ และกำลังใจกับผู้วิจัยเสมอ ขอขอบคุณครอบครัวที่คอยสนับสนุนให้ผู้วิจัยได้ศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา และเป็นแรงใจให้ผู้วิจัยมาโดยตลอด รวมไปถึงเพื่อนทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือ และนักท่องเที่ยวทุกคนที่ให้ความร่วมมือเข้าร่วมงานวิจัยชิ้นนี้ ทำให้งานวิจัยนี้เสร็จสิ้นได้อย่างสมบูรณ์

8. เอกสารอ้างอิง

- กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. สรุปรายงานการฉกฉกแฟ้ม จำนวนผู้เยี่ยมชมเยือน และรายได้จากผู้เยี่ยมชมเยือน[ออนไลน์]. 2561. แหล่งที่มา https://www.mots.go.th/ewt_dl_link.php?nid=10596 [23 มีนาคม 2562].
- พิรภานต์ ศิริรักษ์ และณัฏฐ์ กุศลศรี. (2554). ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต. *วารสารธุรกิจศรีนครินทรวิโรฒ*. 2(1), 96-108.
- ศรีประภา ชัยวรวัฒน์. (2545). ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักท่องเที่ยวชาวไทยในเขตอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, สาขาการตลาด บัณฑิตวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. สถิติประชากรศาสตร์ ประชากรและเคหะ[ออนไลน์]. 2560. แหล่งที่มา http://statbbi.nso.go.th/staticreport/page/sector/th/01.aspx, [23 มีนาคม 2562].
- Chen, G., & Huang, S. S. (2017). Toward a theory of backpacker personal development: Cross-cultural validation of the BPD scale. *Tourism Management*, 59, 630-639.
- Chen, G., Bao, J., & Huang, S. (2014). Developing a scale to measure backpackers' personal development. *Journal of Travel Research*, 53(4), 522-536.
- Nyaupane, G. P., & Andereck, K. L. (2008). Understanding travel constraints: Application and extension of a leisure constraints model. *Journal of travel research*, 46(4), 433-439.

- Pearce, P. L., Murphy, L., & Brymer, E. (2009). *Evolution of the backpacker market and the potential for Australian tourism*. Gold Coast: CRC for Sustainable Tourism.
- Pols, J., & Kroon, H. (2007). The importance of holiday trips for people with chronic mental health problems. *Psychiatric Services*, 58(2), 262-265.
- Sirgy, M. J., Kruger, P. S., Lee, D. J., & Yu, G. B. (2011). How does a travel trip affect tourists' life satisfaction?. *Journal of Travel research*, 50(3), 261-275.
- Toda, M., Makino, H., Kobayashi, H., Nagasawa, S., Kitamura, K., & Morimoto, K. (2004). Medical assessment of the health effects of short leisure trips. *Archives of Environmental Health: An International Journal*, 59(12), 717-724.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An introductory analysis*.